

Länsstyrelsen
Västmanlands län

SAMHÄLLSBYGGNADSENHETEN

Plan för tillsynvägledning för byggväsendet i Västmanlands län 2015-2017

LÄNSSTYRELSENS RAPPORTSERIE

Rapport 2015:08

Titel: Plan för tillsynsvägledning för byggväsendet i Västmanlands län 2015-2017
Planfunktionen
Samhällsbyggnadsenheten
Länsstyrelsen i Västmanlands Län
404-1341-15

Innehåll

Inledning	3
1 Begreppen tillsyn och tillsynsvägledning	4
2 Tillsynsvägledning inom byggområdet.....	5
3 Uppföljning av kommunernas tillsynsarbete.....	6
4 Planerade aktiviteter.....	7
5 Rättsliga utgångspunkter för tillsynsvägledningsplanen.....	8

Inledning

Den byggda miljön är ramen för vårt dagliga liv. För att bebyggelsen ska vara långsiktigt hållbar, sund och tillgänglig för alla ställer samhället krav genom lagar, förordningar och föreskrifter. För att säkerställa att den byggda miljön uppfyller dessa krav behövs det tillsyn.

Det är byggherren som har ansvar för att byggnadsverket uppfyller de krav som lagar och föreskrifter ställer. Byggherre är den som för egen räkning utför eller låter utföra ett byggnadsverk.

Enligt plan- och byggförordningen ansvarar byggnadsnämnden för tillsynen över att byggherren fullgör sina skyldigheter enligt plan- och bygglagen och tillhörande föreskrifter. Lagtexten behandlas närmare i kapitel 6.

Länsstyrelsens och Boverkets uppgift är att ge kommunerna vägledning i deras tillsynsarbete. Tillsynsvägledning innebär att ge råd och stöd. Länsstyrelsen ska även följa upp och utvärdera byggnadsnämndernas tillsynsverksamhet och återrapportera till Boverket.

Enligt plan- och byggförordningen ska länsstyrelsen ha en plan för sin tillsynsvägledning. Den ska omfatta tre år och vid behov revideras. Det här är Länsstyrelsen i Västmanlands tillsynsvägledningsplan för 2015-2017.

Västerås mars 2015

Ulrika Nilsson
Enhetschef samhällsbyggnadsenheten

Lisbeth Dahlbäck
Planhandläggare

1 Begreppen tillsyn och tillsynsvägledning

Tillsyn definieras som en självständig granskning av om ett tillsynsobjekt uppfyller krav som följer av lagar eller andra bindande föreskrifter.

Tillsyn ger svar på frågan om det som granskas är ”rätt eller fel” i förhållande till det aktuella kravet.

Tillsyn kan leda till beslut om åtgärder som syftar till att åstadkomma rättelse. Avsteg ska kunna leda till påföljd som syftar till rättelse.

Tillsynsvägledning innebär att ge tillsynsmyndigheter råd och stöd i deras tillsynsarbete samt följa upp och utvärdera tillsynsverksamhet.

Begreppen uppföljning och utvärdering är varken definierade i Plan- och bygglagen (PBL 2010:900) eller i Plan- och byggförordningen (PBF 2011:338). Tillsyns- och föreskriftsrådet har i en rapport beskrivit skillnaden mellan dessa begrepp. Uppföljning beskriver hur något är och hur det har utvecklats, medan utvärdering ska svara på varför det är så eller har blivit så. Uppföljning kan innebära att man samlar in både kvantitativt och kvalitativ data, t ex följa upp en verksamhetsplan för att se hur den ligger till i förhållande till uppställda mål. I utvärdering ingår däremot ett värderande inslag, som t ex orsaker till att man inte har nått uppställda mål. Man skulle kunna säga att man inte kan utvärdera utan att följa upp, men man kan följa upp utan att utvärdera.

2 Tillsynsvägledning inom byggområdet

Byggnadsnämndsbesök

Under den treårsperiod som tillsynsvägledningsplanen omfattar ska länsstyrelsen besöka länets samtliga byggnadsnämnder. Syftet med dessa besök är att informera om länsstyrelsens tillsynsvägledning och byggnadsnämndernas ansvar för tillsynen i kommunen.

Byggträffar

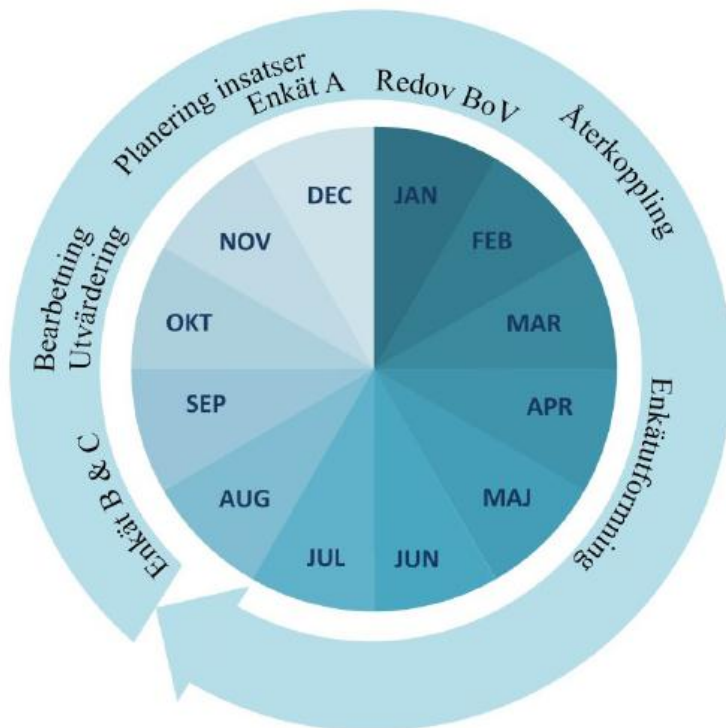
Sedan 2011 har Länsstyrelsens plangrupp bjudit in till s.k. byggträffar. De fungerar som ett forum där kommunerna ges möjlighet att tillsammans med länsstyrelsen diskutera och uppmärksamma aktuella frågeställningar om tillämpningen av plan- och bygglagen. Byggträffarna vänder sig främst till de som arbetar med bygglov, bygganmälan och tillsyn. Byggträffarna kan samordnas med de s.k. planträffarna, som främst vänder sig till de som arbetar med fysisk planering. Årligen ska minst två byggträffar genomföras.

Länsstyrelsen sammanställer de frågeställningar som kommunerna har och förmedlar dessa till Boverket. Boverkets svar förmedlas till kommunerna.

Övrigt

Förutom dessa träffar ska Länsstyrelsen vara behjälplig om kommunerna vill ta upp frågor över telefon, e-post eller genom möten.

3 Uppföljning av kommunernas tillsynsarbete

Länsstyrelserna har tillsammans med Boverket tagit fram gemensamma arbetsformer för att följa upp och utvärdera kommunernas tillsyn. Arbetet består bland annat av en årligt återkommande enkät, som består av tre delar.

A. En allmän del med frågor av mer kvantitativ art. Frågorna är likartade från år till år och handlar bland annat om antalet bygglov, antal tillsynsärende med mera.

B. Denna del av enkäten är mer temabetonad. Den kan innehålla såväl kvantitativa som kvalitativa frågor.

C. Tredje delen är en regionalt anpassad del med innehåll som bestäms regionalt.

I länsstyrelsens regleringsbrev finns det varje år ett område som särskilt ska granskas i samband med länsstyrelsens uppföljning av kommunernas tillsynsarbete. B-delen av enkäten tar upp dessa områden. Ett exempel är kommunernas tillsyn av bestämmelserna om tillgänglighet och lätt avhjälpna hinder i plan- och bygglagen, plan- och byggförordningen och Boverkets föreskrifter.

A. delen skickas ut i början av året. B och C delarna skickas ut vid halvårsskiftet.

Enkätsvaren sammanställs och analyseras av Boverket. Återkoppling sker både till länsstyrelserna och till kommunerna.

4 Planerade aktiviteter

2015	<p>Besöka hälften av länets byggnadsnämnder</p> <p>Anordna minst två byggträffar</p> <p>Följa upp kommunernas arbete med tillsyn och rapportera till Boverket</p>
2016	<p>Följa upp 2015 års tillsynsvägledning</p> <p>Besöka hälften av länets byggnadsnämnden</p> <p>Anordna minst två byggträffar</p> <p>Följa upp kommunernas arbete med tillsyn och rapportera till Boverket</p>
2017	<p>Följa upp 2016 års tillsynsvägledning</p> <p>Anordna minst två byggträffar</p> <p>Återkoppla till byggnadsnämnderna de två tidigare årens arbete med tillsynsvägledning till exempel genom ett seminarium.</p> <p>Följa upp kommunernas arbete med tillsyn och rapportera till Boverket</p>

Tillsynsvägledningsplanen ska följas upp varje år och vid behov revideras.

5 Rättsliga utgångspunkter för tillsynsvägledningsplanen

11 kap. Plan- och bygglagen (PBL 2010:900)

Bestämmelserna om tillsyn finns i 11 kap. PBL och av 3 § framgår att tillsynen utövas av regeringen, länsstyrelsen och Boverket samt byggnadsnämnden (tillsynsmyndigheterna) och att tillsynsmyndigheterna ska samarbeta med varandra.

En tillsynsmyndighet ska enligt 11 kap. 5 § PBL pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd, så snart det finns en anledning att anta att någon inte följt bestämmelserna i denna lag, föreskrifter, domar eller andra beslut som meddelats med stöd av lagen eller i EU-förordningar som rör frågor inom lagens tillämpningsområde.

De ingripanden och påföljder som byggnadsnämnden kan använda sig av är enligt 11 kap. PBL i huvudsak föreläggande om att vidta åtgärder och rättelser, förbud mot fortsatt arbete eller åtgärd eller att använda byggnadsverk, byte av funktionskontrollant eller kontrollansvarig samt att ta ut byggsanktionsavgifter.

8 kap. Plan- och byggförordningen (PBF 2011:338)

13 § Boverket och länsstyrelsen ska ge tillsynsvägledning när det gäller tillsynen enligt plan- och bygglagen (2010:900) och denna förordning på det sätt som närmare framgår av 14 och 15 §§.

Myndigheterna ska aktivt verka för samordning och samverkan i tillsynsvägledningen.

14 § Länsstyrelsen ska

1. ge tillsynsvägledning i länet genom att ge byggnadsnämnden råd och stöd i nämndens tillsynsarbete,
2. följa upp och utvärdera byggnadsnämndens tillsynsarbete, och
3. lämna uppgifter till Boverket om länsstyrelsens tillsynsvägledning och utvecklingen av byggnadsnämndens tillsynsarbete, om Boverket begär det.

15 § Boverket ska ge tillsynsvägledning till

1. länsstyrelsen i plan- och byggfrågor, och
2. byggnadsnämnden genom råd och stöd i dess tillsynsarbete.

16 § Både Boverket och länsstyrelsen ska ha en plan för sin tillsynsvägledning. Planerna ska omfatta en period av tre år och vid behov revideras.

17 § Boverket ska regelbundet sammanställa erfarenheterna från

1. kommunens tillsynsarbete, och
2. länsstyrelsens och verkets tillsynsarbete och tillsynsvägledning.

Sammanställningen ska lämnas till regeringen.

Ingår i Länsstyrelsens rapportserie
ISSN 0284 - 8813

Har du frågor eller önskar fler exemplar, kontakta
Länsstyrelsen i Västmanlands län, 721 86 Västerås

Tfn 010-224 90 00 | Fax 010-224 91 10 | E-post: vastmanland@lansstyrelsen.se
www.lansstyrelsen.se/vastmanland